

Plaça Sanchis Guarnier s/n
12530 BORRIANA
Tel.: 964738935
www.iesjaumei.es

PLA DE FOMENT DE LA LECTURA

(PFL o PLA LECTOR)

DE L'IES JAUME I DE BORRIANA
Centre 12000704 de la Conselleria d'Educació de
la Generalitat Valenciana

**Elaborat per la comissió coordinadora del pla lector de l'IES Jaume I
segons l'Ordre 44/2011 de 7 de juny de la Conselleria d'Educació
de la Generalitat Valenciana
(publicada al *DOCV* núm 6544 de 16 de juny de 2011)**

**Aquest PFL de l'IES Jaume I de Borriana va ser aprovat
pel Claustre de Professors/-es en la seua reunió extraordinària del 19 de maig de 2016
i pel Consell Escolar del centre en la seua reunió extraordinària del 19 de maig de 2016,
segons consta en les corresponents actes alçades pel Secretari
i arxivades en la Secretaria del centre.**

(les còpies d'aquestes actes s'adjunten a l'Annex 4 del present document)

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

- 1.1. Per què fer un pla de foment de la lectura?
- 1.2. El marc legislatiu

2. ANÀLISI DE NECESSITATS EN L'ÀMBIT DE LA LECTURA

- 2.1. Anàlisi de la situació prèvia
- 2.2. Accions de foment de la lectura realitzades per l'IES Jaume I els últims anys
- 2.3. Treball realitzat amb l'alumnat per a fomentar la lectura i la redacció
- 2.4. Pla de millora de la Biblioteca
- 2.5. Relació del pla lector amb el PAF
- 2.6. Propostes de millora generals

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL PLA LECTOR

4. PLANIFICACIÓ I TEMPORITZACIÓ D'ACTIVITATS

- 4.1. Actuacions per part del professorat
- 4.2. Actuacions amb l'alumnat
- 4.3. Actuacions amb les famílies
- 4.4. Temporització aproximada

5. RECURSOS MATERIALS, HUMANS I ORGANITZATIUS

- 5.1. Context sociocultural de l'IES i la seua relació amb el pla lector
- 5.2. Infraestructures, dotacions i materials vinculats al pla lector
- 5.3. Actors del pla lector

6. AVALUACIÓ DE RESULTATS

- 6.1. Indicadors per avaluar el grau de compliment dels objectius
- 6.2. Reformulació i propostes de millora
- 6.3. Difusió de resultats

7. BIBLIOGRAFIA / WEBGRAFIA

ANNEX 1. MEMÒRIA DE LA BIBLIOTECA

ANNEX 2. MEMÒRIA DEL PLA LECTOR EXPERIMENTAL

ANNEX 3. PROGRAMACIÓ DE L'AULA MlL

ANNEX 4. ACTES D'APROVACIÓ DEL PLF PEL CLAUSTRE I PEL CONSELL ESCOLAR DEL CENTRE

ANNEX 5. TAULA D'ACTUALITZACIONS DEL PFL I ACTES ACREDITATIVES

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

La lectura és un dels principals instruments d'aprenentatge i, de fet, una bona comprensió lectora sembla un factor clau per a conduir l'alumnat a l'èxit escolar. Així justifica l'Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana l'activació des del curs 2011-2012 de la realització i redacció de plans per al foment de la lectura en la Comunitat Valenciana. "Els centres educatius juguen un paper essencial en el foment d'actituds positives entorn de la lectura i la seua capacitat i són, a més, institucions determinants que poden vertebrar projectes globals de lectura a través de l'elaboració d'un pla adaptat i sistemàtic d'actuacions", continua el text.

L'IES Jaume I ha demostrat el seu compromís amb el foment de la lectura i la sensibilització cultural del seu alumnat, professorat i el seu entorn social amb molta freqüència, com per exemple amb els actes de lectura ininterrompuda de *El Quijote* en dos cursos diferents, amb la finalitat de celebrar els aniversaris de l'obra més universal de la literatura espanyola. El cas més recent, els dies 12 i 13 de novembre del 2015, va suposar que 519 persones van llegir tota l'obra en homenatge a la professora del centre Elisa Beltrán Salvador i amb motiu de la celebració dels 400 anys de la publicació de la segona part d'aquesta novel·la en novembre de l'any 1615.

També s'ha fomentat el gust per llegir amb viatges o eixides de camp a diferents ciutats per a treballar obres concretes, com per exemple l'anada a Barcelona per a conèixer els escenaris de *La catedral del mar*. I, com no, amb el funcionament durant un curs d'una tertúlia literària que va concentrar a un bon nombre de professors. Potenciar la capacitat lectora ha estat sempre un dels objectius prioritaris de l'IES.

El professorat i l'equip directiu del centre, liderats pels departaments de Llengües, han aconseguit involucrar tota la comunitat educativa, ex alumnes i ex professors, ex treballadors del centre, autoritats locals i famílies al voltant d'esdeveniments literaris que tots els anys tenen la mateixa finalitat: fer visible la lectura i difondre la nostra cultura.

Com a centre educatiu de Secundària i Batxillerat, però també de Cicles Formatius, l'IES Jaume I dedica atenció preferent a fomentar la lectura i, de fet, des de l'aplicació de les últimes reformes educatives s'ha reforçat el treball dels continguts procedimentals (lectura, anàlisi de textos, redacció, argumentació per escrit, etc.) i, més recentment, la pràctica de les competències clau directament vinculades amb la lectura i la comprensió lectora, com ara la competència en comunicació lingüística (aconseguir que l'alumnat siga capaç de realitzar una acció comunicativa, oralment i per escrit, dins del seu àmbit sociocultural de referència i, òbviament, que siga capaç d'interpretar textos), però també la competència cultural i artística, que permet posar en valor les arts en general i la literatura en particular.

A més, el foment de la lectura també és un facilitador per assolir dues competències clau afegides:

- aprendre a aprendre, ja que la lectura i la comprensió lectora i la capacitat de redactar són habilitats fonamentals en la societat actual, altament digitalitzada i amb adolescents que són nadius digitals, per accedir a la informació i el coneixement;
- competència digital, ja que l'alumnat haurà de treballar amb fonts d'informació diverses i utilitzar-les amb finalitat comunicativa.

La importància de la lectura al segle XXI ha estat destacada per molts especialistes, del món educatiu i acadèmic, però també d'altres sectors de la societat. Llegir no només permet corregir l'ortografia, aprendre a redactar i treballar la comprensió, també desenvolupa altres habilitats en els adolescents, com les emocionals, cognitives i creatives, però també ajuda a formar un pensament propi i crític.

És cert que la lectura de llibres o documents –en format paper o format digital– té una forta competència en altres plataformes (videojocs, tablets, ordinadors, televisió, etc.) i que cada vegada és

més complicat que l'alumnat tinga l'hàbit de la lectura, però és responsabilitat d'un centre educatiu fomentar la lectura, des d'una perspectiva crítica i productiva, raó per la qual l'IES Jaume I fa una proposta ferma i decidida en aquest àmbit.

La redacció del present pla, per tant, està justificada perquè la seua finalitat fonamental és planificar, ordenar, estructurar, valorar, impulsar i difondre tota l'activitat de foment de la lectura que l'IES està fent i farà, però amb l'objectiu clar de donar coherència a totes les actuacions futures, coordinar els múltiples actors participants en els diferents programes (actuacions promogudes pel centre, per departaments, per l'AMPA, etc.), la Biblioteca, diverses assignatures, l'Aula CiL (Comunicació i Llenguatge) i l'Aula MiL (aula on el curs passat van treballar 32 alumnes les competències matemàtica i lingüística).

Una vegada encetat el pla lector el curs 2015-2016, en format experimental a tots els grups de 1r ESO i amb el suport del claustre de l'IES Jaume I, ha arribat el moment de consolidar totes les accions, promoure algunes addicionals, aprofitar les sinèrgies generades per un centre educatiu que gairebé té 1.000 persones convivint tot un curs escolar i utilitzar també les dotacions que les ciutats de Borriana i Les Alberques posen a disposició de la comunitat educativa. És el moment estratègic per fixar objectius amb rigor, aplicar una metodologia consensuada i conjunta, establir una avaluació del projecte curs a curs mitjançant l'establiment d'indicadors qualitius i quantitius i, en definitiva, donar-li forma a un ambiciós projecte que ha de beneficiar a tota la comunitat però, sobretot i molt especialment, a l'alumnat, els futurs ciutadans.

Són ells els protagonistes principals d'aquest pla, perquè els seus objectius (promoure la lectura, fomentar-la com a mitjà de coneixement però també d'oci, millorar l'expressió i la comprensió oral i escrita) han de fer més fàcil l'adquisició de competències bàsiques de forma interdisciplinària i, per tant, hauria de contribuir a millorar el rendiment acadèmic de forma paulatina.

1.1. Per què fer un pla de foment de la lectura?

El foment de la lectura és fonamental en un centre educatiu i, òbviament també en el si de les famílies, perquè llegir és una eina essencial en l'aprenentatge de l'alumnat i durant tota la vida. A més, la lectura també és un vehicle de comunicació i expressió d'idees, conceptes i sentiments. Té una capacitat sovint no massa treballada, com la creativitat, que pot manifestar-se mitjançant els escrits de l'alumnat després d'haber adquirit l'hàbit lector.

En definitiva, el pla de foment de la lectura és un instrument per aconseguir que bona part de l'alumnat d'un IES assumisca la seua responsabilitat formativa –no només aprenen perquè el professorat ensenya- i creativa, però també la capacitat lectora. El pla, per tant, estarà integrat per un conjunt d'activitats –no només llegir- com jocs, concursos, tallers i altres estratègies planificades de forma coordinada i dutes a terme de forma conjunta per tot el claustre amb la finalitat de connectar alumnat, llibres i altres plataformes de lectura.

La finalitat bàsica del pla serà consolidar l'hàbit lector de forma permanent en l'alumnat que, per tant, gaudirà dels beneficis culturals i didàctics de la lectura, algo fonamental per a la formació integral dels futurs ciutadans.

1.2. El marc legislatiu

La redacció d'aquest pla recull totes les recomanacions de l'Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, per la qual es regulaven els plans per al foment de la lectura en els centres de la comunitat autònoma, ja que no s'ha redactat cap orientació posterior. Entre eixes recomanacions cal esmentar les següents:

1. El pla de foment de la lectura arreglarà totes les intervencions del centre destinades al foment de la lectura i la comprensió lectora, la qual cosa implica un suport explícit a l'adquisició de les competències bàsiques, especialment la comunicació lingüística, tractament de la

informació i competència digital, competència cultural i artística i, per últim, la competència per a aprendre a aprendre.

2. L'IES concretarà les pautes generals del pla a fi de garantir un tractament integral i sistemàtic de les activitats dirigides a promoure la lectura i a millorar l'expressió i la comprensió oral i escrita.
3. L'elaboració, la coordinació, el seguiment i l'avaluació del pla seran funcions d'una comissió coordinadora.
4. La posada en pràctica del pla serà responsabilitat de tot el professorat del centre.

Per altra part, els currículs de l'ESO i el Batxillerat també inclouen mesures d'obligat compliment respecte a la lectura, com es pot comprovar al Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana:

- En el Títol I. Disposicions comunes, en el Capítol III. Autonomia i participació, article 4 (Elements de les programacions didàctiques), dins de l'apartat Elements transversals, està contemplat "a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita".
- En el Títol II. Educació Secundària Obligatoria, Capítol I. Organització de l'ESO, article 17 (Organització del primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria), apartat 7, es diu: "Segons el que preveu l'article 15.2 del Reial Decret 1105/2014, a fi de promoure l'habit de la lectura, s'hi dedicara un temps en la practica docent de totes les materies".
- En el Títol II. Educació Secundària Obligatoria, Capítol I. Organització de l'ESO, article 18 (Organització del segon cicle d'Educació Secundària Obligatoria), apartat 8, es diu: "Segons el que preveu l'article 15.2 del Reial Decret 1105/2014, a fi de promoure l'habit de la lectura, s'hi dedicara un temps en la practica docent de totes les materies".
- En el Títol III. Batxillerat, Capítol I. Organització del Batxillerat, article 35 (Organització del primer curs de Batxillerat), apartat 7, es diu: "Segons el que preveu l'article 29.2 del Reial Decret 1105/2014, en les distintes materies de Batxillerat s'exerciran activitats que estimulen l'interes i l'habit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament en public".

2. ANÀLISI DE NECESSITATS EN L'ÀMBIT DE LA LECTURA

L'IES Jaume I va detectar fa ja més de cinc cursos la necessitat de reforçar de forma global la tasca que en moltes assignatures desenvolupa el professorat (especialment en els àmbits lingüístics, és a dir, en Castellà, Valencià i Anglès/Francés) per a fomentar la lectura. Els departaments en les seues programacions didàctiques van incloure mesures de suport a la lectura (treball de la comprensió lectora i l'expressió escrita) amb la finalitat de crear hàbits lectors entre l'alumnat mitjançant accions directes en cada assignatura. També es van aprovar mesures per a millorar, per exemple, l'ortografia de l'alumnat (expressió escrita) en totes les àrees de coneixement.

En definitiva, diferents indicadors van recomanar que tot el claustre aplicara criteris homogenis per a treballar la capacitat lectora perquè l'alumnat mostrava una falta de motivació evident per llegir, segons infomaven diferents professors de diferents departaments, malgrat els esforços personals que molts companys feien i fan a diari. Els indicadors qualitius (conversacions informals mantingudes en diferents foros de l'IES com la COCOPE, el Consell Escolar, les tertúlies literàries, els departaments d'àmbit lingüístic, etc.) i els indicadors quantitius (valoració de les qualificacions, valoració de l'ortografia, estadístiques d'ús de la Biblioteca, etc.) eren suficientment clars: calia donar-li un impuls global a la lectura.

2.1. Anàlisi de la situació prèvia

La comissió coordinadora del pla lector de l'IES Jaume I ha estat treballant des del curs 2015-2016 amb l'objectiu clar de donar-li un impuls definitiu al foment de la lectura en el centre. Les moltes activitats organitzades i desenvolupades no tenien una coordinació i, per tant, es va fer un estudi inicial de les necessitats, de les possibles millores i de les actuacions més adients o que podrien tenir un rendiment més elevat. Durant tot un curs, en el que també es va dur a terme el pla experimental de foment de la lectura a 1r ESO, la comissió va recollir informació sobre hàbits lectors i sobre la freqüència en l'ús dels recursos materials disponibles en el centre per identificar amb claredat les necessitats més urgents i, aprofitant tot el treball realitzat, redactar, justificar i posar en marxa un pla de lectura general i global des del curs 2016-2017.

Com exemple de l'anàlisi efectuat abans de la redacció definitiva del pla, les estadístiques de la Biblioteca indiquen una forta demanda d'alguns llibres concrets –els que fica el professorat com lectures obligatòries en diferents assignatures–, però un baix nivell de peticions generalitzat. Sí és veritat que alguns alumnes dels cicles formatius han mostrat eventualment interès per llegir llibres d'anglès o altres idiomes –també en valencià– com a forma de practicar i millorar el seu domini i coneixement d'eixes llengües, però no es massa freqüent rebre peticions per raó d'oci o pel simple plaer de llegir.

En qualsevol cas, les estadístiques confirmen que el volum de préstecs és prou modest, amb 100 exemplars aproximadament per curs. Els destinataris són, majoritàriament, els alumnes de l'ESO i el Batxillerat, encara que el professorat també té un paper relativament destacat en els préstecs, especialment amb els DVD.

2.2. Accions de foment de la lectura realitzades per l'IES Jaume I els últims anys

Entre les accions més destacades organitzades els últims anys cal esmentar les següents:

- Lectura de *El Quijote* durant 24 hores ininterrompudes (dijous 12-divendres 13 de novembre del 2015) per part d'alumnat i familiars, professorat i familiars, personal d'administració i serveis, ex professors i ex treballadors del centre, autoritats, etc. En total van pujar a llegir 519 persones. Es pot llegir la notícia en el següent enllaç: <http://www.iesjaumei.es/portal2511/index.php/arxiu/curs15-16/261-24-quiote-15>.
- Viatges de camp amb finalitat de foment de la lectura.
- Concursos de redacció i microrelats. També d'elaboració de targetes nadalenques.

- Elaboració de la revista del centre (*Cresola*) fins el curs 2009-2010.
- Participació en concursos d'àmbit local, provincial, autonòmic i nacional, tant per part d'alumnes com de grups d'alumnes.
- Tertúlia literària de professors durant el curs 2013-2014.
- Treball respectiu d'assignatures.

2.3. Treball realitzat amb l'alumnat per a fomentar la lectura i la redacció

Entre les accions més destacades organitzades els últims anys cal esmentar les següents:

- La creació i funcionament des del curs 2015-2016 de l'aula MiL, que és un programa d'enriquiment matemàtic i lingüístic del nostre centre (consultar documentació en Anex 3). L'alumnat des de 1r a 4t d'ESO és seleccionat per les altes qualificacions en matemàtiques i valencià. També s'ofereix als alumnes de 2n de Batxillerat per a preparar les olimpíades matemàtiques o les proves PAU. Es dedica una hora presencial del dimarts (14.20-15.15) alternant cada setmana matemàtiques i valencià per cicles, fora de l'horari lectiu. Les activitats més destacades de foment de la lectura són la participació en concursos de narrativa o poesia (Sambori, Carles Salvador, Casimir Melià, microrelats de Cruilla) i l'elaboració de la revista virtual Aula MiL, on s'inclouen documents i creacions realitzades en MiL valencià. A més, l'alumnat pot participar al Facebook MiL, que ofereix enigmes, xifres i lletres perdudes, la publicació virtual dels microrelats, que reben votacions, i altres concursos. Durant el curs 2015-2016, 32 alumnes d'ESO han participat activament i aquest programa continua en el curs 2016-2017.
- Participació en esdeveniments especials en àmbit públic, com ara la primera lectura pública del poema èpic medieval anònim *Cantar del Mio Cid* a la província de Castelló en un acte celebrat el dia 8 de maig del 2015 al Saló de Plens de l'Ajuntament de Borriana. Va participar l'alumnat de 1r de Batxiller B. Aquesta iniciativa es va repetir amb alumnat de 3r ESO el curs 2015-2016 i, donat l'èxit, està previst tornar a realitzar l'activitat en el present curs 2016-2017.
- En tot moment s'ha fomentat la participació de l'alumnat del Jaume I en concursos de redacció de diferent tipus, característiques i àmbit territorial. En aquest sentit, en els últims dos cursos, tres alumnes del centre han guanyat els premis Sambori, Carles Salvador i Casimir Melià. És una demostració afegida de l'èxit de les actuacions del professorat per a generar una passió per la lectura i la redacció –s'aconsegueix la millora generalitzada de les competències relacionades amb la lectura-, així com una mostra del nivell assolit per l'alumnat a títol personal.
- Celebracions del Dia del Llibre (curs 2014-2015). La publicació de la segona part de *El Quijote* complix quatre segles i l'alumnat de 3r ESO B va dedicar la classe a la seua lectura. En aquest cas va ser personal del centre qui, molt amablement, va donar veu, vida i emoció a una ficció literària de projecció universal. Per la seua banda, l'alumnat de 2n ESO va celebrar el dia amb una tertúlia literària on cada alumne explicava a la resta la seua última lectura.
- Dues activitats especialment interessants pel seu contingut i, sobretot, pel treball que l'alumnat de Secundària fa amb alumnat de Primària, són les col·laboracions amb centres adscrits, com el CEIP Roca i Alcaide o el CEIP Iturbi, on s'ha desenvolupat un projecte d'escenificació de contes i tasques d'acompanyament lector. Aquestes iniciatives, liderades pel professorat de Castellà, s'han dut a terme el curs passat i, donat el seu èxit, es repetiran enguany amb tota probabilitat (curs 2016-2017).

- El professorat de València també ha desenvolupat un projecte de foment de la lectura, ja que han preparat l'escenificació de contes tradicionals i els han adaptat com si foren un conta contes. Aquesta iniciativa, duta a terme també el curs passat, es repetirà amb tota probabilitat enguany (curs 2016-2017).
- En alguns casos, el professorat i l'alumnat dels grups aposten per l'ús de les TIC i, fins i tot, fan recomanacions de lectures per a l'estiu, com va ser el cas dels alumnes de 2n ESO B (2015-2016) que van publicar al web de l'IES la següent notícia: "En aquest vídeo podeu assabentar-vos d'algunes recomanacions de lectures que ens fan els/les alumnes de Segon d'ESO B per a que gaudiu aquest estiu amb totes aquestes històries". El vídeo pot consultar-se lliurement en el següent enllaç: <http://www.iesjaumei.es/portal2511/index.php/arxiu/curs15-16/350-lectures-estiu-2esob-2016>.
- Un mecanisme de foment de la lectura, almenys parcial, també és el joc. Deu alumnes de 1r cicle d'ESO de l'aula MiL de València del nostre centre van participar en el 1r Campionat Provincial de Scrabble celebrat a l'IES Gilabert de Centelles de Nules el dia 18 de juny del 2016.
- Quan és possible, l'alumnat també és convidat a assistir a conferències directament implicades en el foment de la lectura. Per exemple, l'alumnat de 1r de Batxillerat va assistir a la conferència de l'escriptora Anna Moner dins del cicle Dissabtes Literaris. La xerrada titulada "Com s'escriu una novel·la: *El retorn de l'hongarès*" va ser a la seu de l'Agrupació Borrianenca de Cultura el dissabte 21 de maig del 2016.
- El professorat dels àmbits lingüístics també inclou en les seues programacions una intensa planificació de lectures que, a més, són avaluables i, per tant, suposen una mesura de foment de la lectura i una forma d'avaluar la comprensió lectora.
- El professorat de la resta d'àmbits també treballa en les seues programacions la lectura mitjançant diferents mecanismes. Les àrees de Ciències Socials (Història i Filosofia) fomenten la lectura, la comprensió lectora i la interpretació crítica dels textos mitjançant la incorporació de comentaris de textos avaluables durant tot el curs. Les assignatures de la branca de les Ciències Naturals també fomenten la lectura de textos d'autors referents, com Darwin, Miguel Delibes, etc.
- Participació en concursos d'àmbit nacional que totalment o parcial fomenten la lectura. Per exemple, alumnes de primer curs d'ESO (2014-2015) van guanyar, novament, en la categoria de primer cicle l'edició del 2015 del concurs escolar Consumópolis 10, que organitza a nivell nacional el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat i a nivell autonòmic la Direcció General de Comerç i Consum de la Conselleria d'Economia, Indústria, Turisme i Ocupació. El concurs Consumópolis 10 constava de dues parts. En la primera, els cinc integrants de l'equip van completar un recorregut virtual resolvent diverses proves de caràcter pedagògic i lúdic; en la segona part, amb la qual es pretenia fomentar el treball en equip, el grup d'alumnes va dissenyar i elaborar un treball conjunt que consistia en la realització d'un cartell amb un breu text, dirigit a jòvens de la seua edat, on es reflexionara sobre el bon ús de les noves tecnologies de la comunicació i el seu mal ús.
- Alguns professors també han organitzat lligues de debat en les seues assignatures, com durant el curs 2014-2015 en 3r ESO B. Aquesta experiència els va permetre aprendre a cercar i seleccionar la informació rellevant del tema a debat, escoltar els companys de l'equip contrari, ser crítics aportant arguments, treballar en equip, ser respectuosos amb altres punts de vista i dirigir-se al jurat, a qui havien de convèncer de la postura que els havia tocat, amb un to i un registre adequat.

- També els grups específics, com 4t PDC, han participat en algunes ocasions en lligues de debat celebrades al Jaume I. El dimecres 10 de febrer de 2015, per exemple, l'equip de 4t de PDC va participar en un debat contra l'equip visitant de Fundació Flors (Vila-real) sobre el tema "L'emigració dels joves suposa un fre per al desenvolupament del país d'origen?". Aquest va ser el segon debat de la fase eliminatòria dins de la Lliga de Debat Escolar, un concurs que ja va per la quarta edició. La lectura prèvia de documents, òbviament, va ser clau per a preparar l'exposició en públic i el debat posterior.

2.4. Pla de millora de la Biblioteca

Durant els dos últims cursos s'ha dut a terme una reestructuració integral de la Biblioteca – encara està en marxa en el present- amb un objectiu principal: catalogar i digitalitzar tot el fons i activar el préstec automatitzat (amb el lector de codi de barres) mitjançant la posada en funcionament dels carnets d'usuari.

A banda, també s'ha reestructurat la sala de lectura, s'han afegit prestatgeries –amb l'ajuda dels conserges s'ha recuperat material que anava a ser reciclat i, per tant, s'han estalviat despeses importants- per a guanyar espai i s'ha procedit a l'ordenació integral segons el catàleg CDU (Classificació Decimal Universal) de bona part del fons bibliogràfic. El detall de totes les accions dutes a terme es poden consultar a l'Anex 1.

En definitiva, la Biblioteca ha donat un pas endavant decidit per a convertir-se en més que una sala de lectura i consulta, una sala d'estudi i un magatzem d'enciclopèdies. De fet, s'ha activat des del curs 2015-2016 un modest pla d'adquisició d'obres noves, obert a tot el claustre de l'IES Jaume I, perquè els fons bibliogràfic i de material no escrit (audiovisuals, pel·lícules, subscripcions, etc.) pugui actualitzar-se.

Els problemes trobats per donar accés de consulta bibliogràfica en alguns ordinadors que no estiguen a la Biblioteca, en canvi, no han pogut solucionar-se. Després de moltes consultes, no obstant això, s'ha descobert que és un problema generalitzat del programari i de tota la Comunitat Valenciana. Una possible solució serà imprimir en paper tota la informació perquè el professorat pugui tenir-la a la seua disposició fàcilment sense haver de desplaçar-se a la Biblioteca.

Per altra banda, la Biblioteca ha establert relacions de col·laboració amb altres biblioteques, com ara la de la Universitat Jaume I, amb l'objectiu de rebre assessorament tècnic dels seus bibliotecaris. I també s'ha col·laborat amb una fira del llibre solidari de les Alqueries que es va celebrar la primavera de 2016.

Un altre aspecte destacat va ser, des del curs 2015-2016, la creació d'un espai físic per a l'aula de convivència, junt a la sala de professorat, amb l'aposta de l'equip directiu per dotar a l'IES d'un nou recurs que alliberava a la Biblioteca d'eixa funció. Això ha millorat notablement la percepció que els usuaris tenen de la Biblioteca, que ja no és l'aula dels 'castigats' com abans i s'ha restringit el seu ús a la docència de petits grups, la lectura, la consulta d'obres, el treball amb els ordinadors i l'estudi.

Algunes de les tasques pendents afegides podrien ser el disseny d'una programació d'animació lectora –estarà integrada en el pla lector- i donar publicitat de l'horari d'atenció del professorat responsable de la Biblioteca a la porta d'accés.

En l'apartat de formació i també com recomanació de la comissió coordinadora del pla lector, s'han dut a terme algunes accions formatives relacionades directament amb el programa de gestió de la Biblioteca, com un curs *on line* del Cefire monogràfic sobre el conegut com PMB (programa de gestió de biblioteques de centres escolars), i també s'ha assistit a unes jornades de foment de la lectura al segle XXI organitzades a València per la conselleria de Cultura.

Finalment, des de la Biblioteca s'han apuntat una sèrie de mesures o reptes de futur que, molt probablement, també donaran suport de forma natural al foment de la lectura. La prioritat, òbviament,

és acabar la catalogació i digitalització de tot el fons (estimat en més de 10.000 volums) i ficar en marxa el préstec digital amb els carnets d'alumnat, però també figura entre els objectius preferents la creació d'una biblioteca digital. Posteriorment caldrà dissenyar un pla d'incentivació d'ús de la Biblioteca, encetar accions de difusió dels seus fons i dinamitzar de forma generalitzada la sala de lectura amb idees com celebració d'exposicions, exposició de llibres de nova adquisició, etc. La renovació del mobiliari també és una necessitat, ja que la falta d'espai és evident en alguns sectors i això fa que els llibres i enciclopèdies no estiguen exposats amb les condicions adequades de seguretat i comoditat.

També caldrà treballar en la mentalització del professorat de la importància de tornar els materials a la Biblioteca, ja que malauradament és prou habitual trobar llibres, DVD i altres elements per qualsevol part de l'IES.

2.5. Relació del pla lector amb el PAF

L'IES Jaume I ha apostat decididament els últims anys per millorar de forma integral la formació del seu professorat amb un programa prou ambiciós d'actuacions dins del PAF o Pla Anual de Formació Permanent del Professorat. En aquest sentit, el pla de foment de la lectura té un paper clau perquè moltes de les activitats proposades impliquen una lectura prèvia de documentació. Per exemple, al llarg del segon trimestre del curs 2015-2016 es van realitzar a l'IES algunes xarrades sobre estratègies educatives innovadores (la pedagoga Laura Díez, per una banda, i la Comissió de Convivència de l'IES Vermellar de L'Olleria, per una altra) que van resultar molt enriquidores per al professorat, al mateix temps que van suscitar alguns dubtes, inquietuds o crítiques que no van donar temps a ser debatuts durant la pròpia activitat. Per eixa raó es va realitzar un col·loqui posterior per a conèixer metodologies innovadores a l'àmbit de Secundària després de llegir uns articles monogràfics. La clau era documentar-se i reflexionar de manera informal sobre les experiències educatives personals i proposar temes a investigar o debatre en posteriors trobades.

El PAF, per tant, pot contemplar en un futur accions formatives específiques de la Biblioteca i del pla de foment de la lectura, ja que en certa mesura ja s'han encetat accions a petita escala. La formació del professorat que fa les guàrdies de Biblioteca amb el programari PMB de gestió informàtica de biblioteques escolars, per exemple, s'ha fet els últims cursos informalment per part del responsable de la Biblioteca, prèvia formació seua personal. La realització d'un curs de PMB, per tant, no és descartable en el futur per a tot el professorat interessat en la gestió de les biblioteques.

Per altra banda, també es podria exportar a petita escala l'estructura organitzativa de la jornada *La lectura al segle XXI* celebrada recentment a València, ja que les iniciatives formatives destinades a professorat i lligades al foment de la lectura i la comprensió lectora no semblen massa abundants.

2.6. Propostes de millora generals

Una vegada analitzats els resultats positius i el aspectes millorables de l'activitat de foment de la lectura del Jaume I, la comissió coordinadora del pla lector fa algunes propostes de millora generals per aplicar i desenvolupar des del curs 2016-2017. No obstant això, la principal reformulació de tot aquest projecte es farà amb una major concreció a la finalització d'eixe curs, quan s'haja fet el balanç i l'anàlisi de les accions realitzades.

Les propostes actuals són les següents:

- Seguint l'exemple del pla lector experimental que tenim a 1r ESO, on l'alumnat té carpetes personalitzades amb material de lectura, eixa pràctica podria fer-se extensiva progressivament a la resta de grups amb la finalitat de fomentar l'hàbit lector i la comprensió lectora en totes les assignatures o, almenys, en aquelles no lingüístiques que voluntàriament vulguen fer-lo. Seria com crear una modesta biblioteca d'aula, en realitat simplement senzills dossiers de material de lectura per assignatures.

- Planificar les lectures per nivells i etapes de forma coordinada entre els departaments – sobretot els d'àmbit lingüístic- i també amb la Biblioteca. Sempre caldrà donar una resposta clau: té la Biblioteca eixos llibres disponibles per al préstec? La resposta deuria ser sí.
- Caldrà fer una programació anual d'activitats de foment de la lectura.
- Fomentar l'ús de la Biblioteca, tant com punt de préstec i consulta de llibres i publicacions, com de recerca d'informació a internet.
- La Biblioteca haurà de ficar a disposició dels usuaris materials específics per a treballar l'hàbit lector, la comprensió lectora, la redacció creativa, etc. Caldrà destinar una prestatgeria monogràfica al foment de la lectura.
- Avaluar mitjançant indicadors objectius l'evolució dels hàbits lectors. Funcionen les estratègies aplicades o no?
- Posar en valor tot el que fa el centre respecte al foment de la lectura i fer una comunicació activa per tots els canals possibles. Donar a conèixer les bones pràctiques de foment de la lectura, consolidar-les i exportar-les a altres grups, nivells, etapes, etc.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL PLA LECTOR

Els objectius general del pla de foment de la lectura són fixats per les recomenacions de la conselleria d'Educació, encara que l'IES Jaume I els adaptarà a la seua situació particular. En qualsevol cas, els objectius fonamentals són:

1. Fomentar en l'alumnat l'interés per la lectura i impulsar l'hàbit lector.
2. Afavorir la comprensió lectora des de totes les àrees, matèries, àmbits i mòduls del currículum.
3. Fomentar en l'alumnat la lectura com a activitat d'oci.
4. Promoure la col·laboració i participació de les famílies i altres membres de la comunitat educativa de l'entorn en les activitats derivades d'aquest pla.
5. Estimular l'ús de fonts documentals complementaris al llibre de text, tant en suports impresos com en suport digital i audiovisual.
6. Fomentar en l'alumnat una actitud reflexiva i crítica per mitjà del tractament de la informació.
7. Potenciar l'ús i la dinamització de la Biblioteca del centre i adequar-la als objectius i actuacions del pla.
8. Reforçar la figura dels mitjans audiovisuals i digitals com a mitjans de suport a la lectura.
9. Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat.

4. PLANIFICACIÓ I TEMPORITZACIÓ D'ACTIVITATS

La diversitat d'activitats programades fora de l'IES i els canvis en les programacions anuals dificulten el disseny d'un calendari tancat d'actuacions de foment de la lectura. A més, la flexibilitat i el caràcter obert del pla permeten adaptacions a diferents ofertes o propostes que puguen sorgir durant cada curs. Per eixa raó s'ha apostat per marcar algunes dates clau al calendari i fixar activitats vinculades, com ara el Dia del Llibre.

4.1. Actuacions per part del professorat

El professorat del centre té la responsabilitat d'aplicar el pla de foment de la lectura i, per tant, de treballar per aconseguir el compliment dels seus objectius, raó per la qual deurà:

- Fomentar l'interés de la lectura entre el seu alumnat;
- Treballar la comprensió lectora del seu alumnat;
- Establir relacions de col·laboració amb les famílies en la mesura de les possibilitats per aconseguir el foment de la lectura;
- Utilitzar fonts alternatives al llibre de text com eina didàctica;
- Fomentar l'esperit reflexiu de l'alumnat a partir del tractament de la informació;
- Fomentar el coneixement i l'ús de la Biblioteca del centre;
- Incrementar la utilització de recursos digitals i audiovisuals entre l'alumnat;
- Millorar la competència lingüística de l'alumnat.

A més dels objectius que marca la normativa, també es proposa que el professorat participe en la renovació anual del pla de foment de la lectura mitjançant qualsevol estratègia:

- Aportar noves idees i activitats;
- Avaluar el funcionament del pla en juny-juliol de cada curs mitjançant participació en enquestes i, sobretot, amb l'avaluació dels resultats de les actuacions entre l'alumnat (ha millorat la motivació?, ha millorat la comprensió lectora?, quants llibres o capítols o articles s'han llegit?, etc.);
- Conèixer la Biblioteca i el seu fons bibliogràfic amb la finalitat de poder aprofitar els seus recursos;
- Participar en les activitats de dinamització de la Biblioteca i de foment de la lectura organitzades pel centre;
- Intentar millorar la seua formació en aquest àmbit educatiu.

Entre les accions proposades i previstes podem destacar les següents, sempre tenint en compte que poden retallar-se o ampliar-se en funció de l'oferta d'altres activitats externes que arriben al centre:

- Cada curs es plantejarà la possibilitat de canviar la configuració de la comissió coordinadora del pla de foment de la lectura i també s'analitzarà la introducció de canvis en el pla;
- Elaborar una guia de la Biblioteca amb un índex dels seus recursos i les normes bàsiques de funcionament de la sala de consulta-lectura i del préstec;
- Preparació d'activitats relacionades amb el món de la lectura, com ara la celebració del Dia del Llibre, possibilitat de ficar en marxa un programa d'intercanvi de llibres entre alumnat i professorat, instauració de l'elecció del Llibre del Trimestre, propostes de lectures breus per a vacances (Nadal i Pasqua), llistat de lectures per a l'estiu i creació d'activitats de foment de la lectura en el marc de les activitats extraordinàries de l'IES (celebració del festival nadalenc, gimcana de les Falles);
- Continuació de les accions de l'aula MiL.
- Continuació del pla lector experimental a les guàrdies de 1r ESO.
- També es podria organitzar, segons les disponibilitats, alguna conferència o taller pràctic amb algun escriptor;

- Com continuació de la pràctica habitual del Jaume I, organització d'eixides relacionades amb la Literatura i la lectura, com obres de teatre, viatges, conferències, etc.
- Participació en la lectura pública del *Poema de Mio Cid* per tercer any després de les positives experiències anteriors.
- Realització per segon curs consecutiu de l'acció de dinamització de la lectura amb l'alumnat de Primària dels col·legis adscrits de Borriana (CEIP Roca i Alcaide i CEIP Iturbi): escenificació de contes i acompanyament lector.
- A l'assignatura de Valencià en 2n ESO es celebrarà la segona edició consecutiva del taller de contes tradicionals.
- Per últim, el professorat continuarà desenvolupant les seues estratègies de foment de la lectura contemplades en les programacions didàctiques.

Els indicadors per a mesurar l'èxit d'aquestes actuacions i els mètodes emprats per avaluar-los poden ser els següents:

Ítem avaluat: La comissió coordinadora...	Mètode
S'ha reunit durant el curs?	Recompte de les actes
S'han contemplat canvis en la seua configuració?	Revisió dels acords
S'ha consensuat la creació/renovació del pla?	Enquesta de valoració
Ítem: Actuacions de foment de la lectura	Mètode
S'ha elaborat la guia de la Biblioteca?	Sí o no
Nombre d'activitats relacionades amb la lectura?	Nombre d'activitats
S'ha organitzat alguna activitat de foment de la lectura en el marc de les activitats extraordinàries?	Sí o no / Nombre de les activitats
Activitat a l'aula MiL (continuació del curs passat)	Memòria d'activitats i estadístiques
Continuació del pla lector experimental en 1r ESO	Memòria d'activitats i estadístiques
Com ha estat l'experiència del taller de contes tradicionals en 2n ESO a l'assignatura de Valencià?	Enquesta a l'alumnat / Memòria breu de l'activitat
Com ha estat l'experiència de dinamització lectora als col·legis de Primària?	Enquesta al professorat dels col·legis i a l'alumnat de l'IES Jaume I participant
S'han proposat idees noves per a fomentar la lectura?	Sí o no
Ítem: Foment de la lectura a les assignatures	Mètode
Quàntes i quines activitats s'han organitzat per assignatura?	Nombre d'activitats i tipus
Valoració subjectiva del professorat implicat	Breu memòria final
Quants professors i assignatures s'han implicat	Estadística
Ítem: Organització d'activitats especials	Mètode
S'han organitzat conferències d'escriptors, eixides amb motiu del foment de la lectura (conferències, obres de teatre, etc.)?	Nombre d'activitats
Ítem: Grau de satisfacció alumnat/professorat	Mètode
Què pensa l'alumnat i el professorat de les actuacions relacionades amb el món de la lectura?	Enquesta qualitativa (on line per al professorat, en paper per a l'alumnat)

4.2. Actuacions amb l'alumnat

L'alumnat del centre té la responsabilitat de participar en les activitats de foment de la lectura organitzades pel Jaume I, el seu professorat i, òbviament, en el marc de cada assignatura, ja que tot eixe esforç és en benefici seu i del seu futur com a ciutadans. Entre les tasques en les quals l'alumnat tindrà protagonisme cal destacar les següents:

- Mostrar motivació per la lectura;

- Aprendre a utilitzar fonts alternatives al llibre de text (material audiovisual, mapes, gràfics, anuncis publicitaris, textos periodístics, fotografies, còmics, etc.);
- Conèixer la Biblioteca del centre i el seu funcionament bàsic;

A més dels objectius que marca la normativa, també es proposa que l'alumnat participe activament en el pla de foment de la lectura mitjançant qualsevol estratègia:

- Aportar noves idees i suggeriments d'activitats;
- Avaluar el funcionament del pla al final de cada curs mitjançant participació en enquestes;
- Participar en les activitats de dinamització de la Biblioteca i de foment de la lectura organitzades pel centre;
- Crear un llistat per nivell de llibres o obres de lectura recomanades per a vacances o per al curs pròxim.

Entre les accions proposades i previstes podem destacar les següents, sempre tenint en compte que poden retallar-se o ampliar-se en funció de l'oferta d'altres activitats externes que arriben al centre:

- Conèixer la guia de la Biblioteca, els seus recursos i les normes bàsiques de funcionament de la sala de consulta-lectura i del préstec;
- Participació en les activitats relacionades amb el món de la lectura: celebració del Dia del Llibre, visita a alguna Fira del Llibre, possibilitat de ficar en marxa un programa d'intercanvi de llibres entre alumnat i professorat, instauració de l'elecció del Llibre del Trimestre, propostes de lectures breus per a vacances (Nadal i Pasqua), llistat de lectures per a l'estiu i creació d'activitats de foment de la lectura en el marc de les activitats extraordinàries de l'IES (celebració del festival nadalenc, gimcana de Falles);
- També es podria organitzar, segons les disponibilitats, alguna conferència o taller pràctic amb algun escriptor;
- Com continuació de la pràctica habitual del Jaume I, organització d'eixides relacionades amb la Literatura i la lectura, com obres de teatre, viatges, conferències, etc.
- Dissenyar un pla de compres de llibres i altres materials en llengües estrangeres – anglés i francès-, que haurà d'incorporar un pla de foment d'ús dels materials i de la lectura en altres idiomes, ja que els fons de la Biblioteca no sembla massa idoni pel públic adolescent, amb algunes excepcions. Aquesta actuació no necessàriament ha de ser desenvolupada pel professorat d'idiomes, ja que l'IES Jaume I és centre multilingüe i, per tant, té professors acreditats per a fer docència en altres llengües (Música, Tecnologia i d'altres);
- Oferir a l'alumnat (creació d'un nou servei de la Biblioteca) la possibilitat de fer comandes de llibres (llistat de compres prioritàries i urgents) com fan altres biblioteques.
- Per últim, l'alumnat continuarà treballant a cada assignatura el foment de la lectura segons les programacions didàctiques elaborades pel professorat i, en concret, en les activitats de dinamització lectora amb els col·legis de Primària i el taller de contes tradicionals (veure apartat 4.1).

Els indicadors per a mesurar l'èxit d'aquestes actuacions i els mètodes emprats per avaluar-los poden ser els següents:

Ítem avaluat: Biblioteca	Mètode
S'ha treballat amb la guia de la Biblioteca?	Sí o no
S'ha visitat la Biblioteca amb l'ajuda del professorat o a títol individual?	Sí o no
Creació de nou servei de comandes prioritàries i urgents per a	Sí o no

l'alumnat	
Ítem avaluat: Actuacions de foment de la lectura	Mètode
Nombre d'activitats relacionades amb la lectura?	Nombre d'activitats
S'ha organitzat alguna activitat de foment de la lectura en el marc de les activitats extraordinàries?	Sí o no / Nombre de les activitats
S'han proposat idees noves per a fomentar la lectura?	Sí o no
S'ha incentivat la compra de materials (llibres i d'altres) en idiomes estrangers i s'ha fomentat la seua utilització?	Sí o no / Estadístiques de la Biblioteca
Ha proposat l'alumnat un llistat d'obres recomanades per a llegir en vacances o el curs pròxim?	Sí o no
Ítem: Foment de la lectura a les assignatures	Mètode
Quàntes i quines activitats s'han organitzat per assignatura?	Nombre d'activitats i tipus
Valoració subjectiva de l'alumnat implicat	Enquesta
Quants professors i assignatures s'han implicat	Estadística
Ítem: Organització d'activitats especials	Mètode
S'han organitzat conferències d'escriptors, eixides amb motiu del foment de la lectura (conferències, obres de teatre, etc.)?	Nombre d'activitats
Ítem: Grau de satisfacció alumnat/professorat	Mètode
Què pensa l'alumnat i el professorat de les actuacions relacionades amb el món de la lectura?	Enquesta qualitativa (on line per al professorat, en paper per a l'alumnat)

4.3. Actuacions amb les famílies

Les famílies tenen un paper fonamental en el món educatiu –són un dels tres pilars que faciliten la tasca del professorat i dels centres- i, molt especialment, en el foment de la lectura. En una societat on la competència dels llibres és molt gran (televisió, videojocs, telefonia mòbil, tablets, etc.), les famílies tenen una responsabilitat afegida perquè els seus fills estimen la lectura i perquè llegir siga una forma més d'oci entre les moltes que el món ofereix als adolescents.

Per eixa raó és fonamental establir una col·laboració estreta i intensa amb les famílies des de l'IES i des del pla de foment de la lectura. Cal implicar les mares i els pares en aquesta tasca.

Amb eixa finalitat, la comissió coordinadora del pla ha pensat fer una campanya de difusió aprofitant les reunions que els tutors de cada grup mantenen amb les famílies i també difonent eixa informació mitjançant l'AMPA. Les principals línies de treball són:

- Informar a les famílies (i si és necessari formar i sensibilitzar amb conferències o xerrades més informals) de la importància de la lectura i el seu paper en la formació integral i el rendiment acadèmic de l'alumnat;
- Donar orientacions per a crear un clima afavoridor de la lectura a casa;
- Convidar a les famílies a participar activament en les activitats de foment de la lectura que siguen propícies per establir col·laboració (en el cas del Jaume I, per exemple, la lectura de *El Quijote* seria una bona oportunitat);
- Afavorir la implicació de l'AMPA en el pla de foment de la lectura de l'IES Jaume I (aportació d'idees, col·laboració diversa, etc.).

Entre les accions proposades i previstes podem destacar les següents:

- Divulgació d'informació bàsica de foment de la lectura a les famílies mitjançant una circular repartida pels tutors i breument explicada a les reunions inicials de curs o d'altres;
- Sensibilització a les famílies, igualment via tutoria o alguna xerrada, de la importància de crear un clima afavoridor de la lectura a casa;

- Convidar a les famílies a compartir la lectura amb els fills;
- Convidar a les famílies a les activitats de foment de la lectura que siguen susceptibles de rebre visitants externs en el centre;
- Obrir la Biblioteca a les famílies en funció de les possibilitats del centre.
- Arreplegar suggeriments de millora del pla lector i la Biblioteca.

Els indicadors per a mesurar l'èxit d'aquestes actuacions i els mètodes emprats per avaluar-los poden ser els següents:

Ítem avaluat: Informació (importància de la lectura)	Mètode
S'ha lliurat a les famílies una circular informativa?	Sí o no
S'ha donat informació a les famílies durant les reunions inicials de curs amb els tutors?	Sí o no
S'ha donat d'alguna forma informació de com afavorir un clima lector a casa?	Sí o no / Nombre d'activitats
S'ha rebut algun suggeriment de millora?	Sí o no / Nombre de propostes
Ítem: Implicació de les famílies	Mètode
S'ha convidat a les famílies a alguna activitat?	Sí o no / Com s'ha fet?
Han participat les famílies en les activitats de foment de la lectura?	Sí o no / Estadística (via confirmació assistència)
S'ha dissenyat algun mecanisme perquè alumnes i famílies puguin compartir la lectura?	Sí o no / Tipus
Quin resultat ha tingut l'estrategia emprada perquè alumnes i famílies compartiren la lectura?	Enquesta breu a les famílies i alumnes
Com ha col·laborat l'AMPA?	Nombre i qualitat de les aportacions
Ítem: Biblioteca	Mètode
S'ha pogut obrir la Biblioteca a les famílies?	Sí o no / Horari

4.4 Temporitzaació aproximada

Encara que és impossible tancar una programació amb tanta antelació perquè sempre poden sorgir activitats atractives no previstes, el calendari d'actuacions aproximat (en groc apareixen marcats els mesos amb activitat) seria el següent:

ACTIVITAT	SET	OCT	NOV	DES	GEN	FEB	MAR	ABR	MAI	JUN
Treball d'assignatura	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Continuació del pla lector experimental en 1r ESO (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Conèixer la Biblioteca	X	X								
Aula MiL		X	X	X	X	X	X	X	X	
Aula CiL	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Llibre del trimestre			X			X			X	
Dia/setmana del Llibre								X		
Participació en activitats extraordinàries				X			X			
ALTRES (**)	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

(*) Aquesta activitat només es treballa quan s'activa alguna guàrdia per absència de professorat.

(**) Algunes activitats encara no tenen data fixa de realització, com ara les compartides amb els col·legis de Primària o els tallers d'algunes assignatures o les eixides no previstes. Per eixa raó també estan incorporades en aquest espai. La incidència temporal estimada és la pràctica totalitat del curs, encara que s'haurà d'ajustar a posteriori.

5. RECURSOS MATERIALS, HUMANS I ORGANITZATIUS

L'IES Jaume I compta, com qualsevol centre educatiu públic, amb un capital humà molt destacable i una gran potencialitat per a crear idees i programes atractius que milloren la docència i la formació de l'alumnat, en especial en relació amb el foment de la lectura. Així ha quedat demostrat durant gairebé 50 anys de funcionament, amb una llarga trajectòria d'organització d'esdeveniments que fomenten la lectura, el coneixement de la Literatura i la passió per la cultura en general.

Amb la redacció d'aquest pla de foment de la lectura, per tant, s'ha intentat i s'intentarà aprofitar eixe recurs humà que no sempre és fàcil de trobar en altres empreses o institucions. De fet, el professorat de l'àmbit lingüístic i les responsables de l'aula MiL, també l'equip directiu, han demostrat durant els últims anys un dinamisme destacat, una gran capacitat de treball, el seu enginy i la creativitat per a dur a terme diferents iniciatives de foment de la lectura.

A més, l'IES té un entorn sociocultural relativament favorable per a dur a terme activitats de caràcter cultural, ja que les institucions locals, provincials i autonòmiques donen suport habitual o impulsen iniciatives pròpies en aquest àmbit. Les bones relacions amb editorials i altres empreses també és un fet destacat per a encetar accions de foment de la lectura.

Per últim, també és estratègic el suport de la Universitat Jaume I (UJI), la universitat pública de Castelló, que sempre pot aportar la seua experiència en gestió bibliotecària i en formació. A més, com l'IES Jaume I és centre de pràctiques del màster de Professorat d'Ensenyament Secundari i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes de l'UJI des de fa dos cursos (2014-2015 i 2015-2016) –relació que tindrà continuïtat en el present- això ha permetit que el professorat del Jaume I mantinga un contacte intens amb el professorat i l'alumnat de la universitat i, fins i tot, es formen vincles de diferent tipus que són enriquidors de forma bidireccional.

5.1. Context sociocultural de l'IES i la seua relació amb el pla lector

Borriana i les Alqueries tenen les seues respectives biblioteques públiques amb una oferta relativament satisfactòria i que complementa a la perfecció les instal·lacions del Jaume I, molt més modestes. La col·laboració entre les tres biblioteques, en tot cas, és absolutament inexistent. La llei obliga a les biblioteques públiques a donar suport a les biblioteques escolars, però sembla complicat establir canals de comunicació, per exemple per a gestionar consultes i préstecs interbibliotecaris.

Per altra banda, els dos ajuntaments s'han mostrat sempre molt col·laboradors amb el centre i, de fet, la relació d'esdeveniments organitzats pels municipis en els quals participa l'IES és prou completa. Les dues ciutats tenen entitats cíviques molt dinàmiques en l'aspecte cultural, com l'Agrupació Borriana de Cultura o la Asociación Juvenil Casal SOS de les Alqueries, amb les quals també s'ha col·laborat més o menys activament, amb més o menys regularitat en el temps.

El Jaume I, en qualsevol cas, està plenament implicat i assabentat de les ofertes culturals i formatives de les seues localitats de referència i de la comarca de la Plana, ja que com s'ha dit, diferents grups d'alumnat participen en concursos de redacció i microrelats o altres iniciatives semblants que convoquen associacions, entitats o institucions de la zona. La relació amb les editorials i els serveis de publicacions institucionals també és estreta i, de fet, bona part de les noves adquisicions de la Biblioteca provenen de donacions (Diputació de Castelló, Fundació Dávalos-Fletcher, Universitat Jaume I, Agrupació Borriana de Cultura i d'altres).

5.2. Infraestructures, dotacions i materials vinculats al pla lector

L'IES Jaume I ha fet un important esforç els últims tres anys per a millorar les seues dotacions i infraestructures. En aquest sentit, a més de la instal·lació de projectors fixes i pantalles a la pràctica totalitat de l'aulari, també s'ha creat una nova aula d'informàtica. La darrera incorporació a un llistat d'accions que han modernitzat el centre definitivament ha estat la creació de una xarxa wifi única per a tot l'edifici principal –fins ara eren diferents, per zones-, amb la qual cosa la tasca del professorat

encara podrà millorar més. La utilització de les TIC, per tant, podrà fer-se ja sense cap tipus d'esforç des del present curs.

La xarxa wifi i la disponibilitat d'un aula adicional d'informàtica poden ser mesures claus en el pla de foment de la lectura, ja que la utilització de recursos *on line* i digitals és una de les apostes de la comissió coordinadora i també un dels objectius fixats per l'Administració. Per exemple, les possibilitats de donar a conèixer les normes de funcionament de la Biblioteca o els recursos informàtics per a crear una biblioteca digital són ja una realitat.

Dins d'aquesta política d'inversions i reformes, l'aposta per la Biblioteca ha estat decidida i, de fet, la modernització de la sala de lectura ja comença a ser percebuda pels usuaris. No és una gran sala perquè només té 14 llocs de lectura/estudi i només tres de consulta amb ordinador, però pot fer la seua funció de forma satisfactòria, excepte en moments de màxima demanda (setmanes d'exàmens, dies de pluja).

La informatització dels fons bibliogràfic està en curs i pròximament es podrà ficar en marxa el préstec telemàtic amb lector de codi de barres, amb la qual cosa es podran agilitzar les reserves, gestionar de forma òptima el préstec i les devolucions, les sancions, així com dur un control exhaustiu de tot el fons i generar estadístiques fiables d'usuaris i ús de la Biblioteca. A més, s'està fent un esforç important per a guanyar espai –encara falta mobiliari tipus prestatgeries-, fer més visibles les obres i la classificació temàtica i alfabètica.

Respecte a les biblioteques d'aula, fins ara no s'ha detectat eixa necessitat o, almenys, no ha estat marcada amb un caràcter prioritari. No obstant això, les set aules de 1r ESO del present curs 2016-2017 tenen carpetes personalitzades per a l'alumnat amb material de lectura dins del pla lector experimental encetat el curs passat. Aquesta iniciativa pot ampliar-se amb relativa facilitat a altres grups si es considera important, ja que amb les donacions de material bibliogràfic de les editorials i de particulars es pot generar un xicotet fons de lectura a les aules. Eixa dotació, de tota manera, sembla coberta pels materials aportats pels departaments i professorat, així com per la Biblioteca. Per tant, la comissió del pla lector ha decidit prioritzar altres accions.

La mesura que sí s'ha adoptat relacionada amb les biblioteques d'aula és crear *ex novo* aquesta dotació, sempre a escala modesta pel moment, en casos molt concrets i molt justificats. Un dels problemes de generar aquest recurs és que les aules no sempre són fixes i, per tant, si es crea una gran biblioteca d'aula cada curs podria ser necessari fer el corresponent trasllat. Els casos on s'ha contemplat la possibilitat són els següents:

- Aula de plàstica, que el curs passat ja va generar un espai propi mitjançant la donació en préstec de llarga duració per part de la Biblioteca. Es van traslladar materials diversos i vinculats amb l'art i la imatge –estan pendents de catalogació, per cert- que eren demandats per l'alumnat i que semblen una eina d'èxit en el dia a dia de treball de creativitat i inspiració;
- Aula CiL, un espai de treball específic on personal qualificat s'encarrega d'alumnat amb necessitats especials en qüestió de comunicació, llenguatge i, per extensió, també amb alguns problemes conductuals. Donat el caràcter concret de les necessitats d'aquest servei (tècniques específiques, educació especial, estratègies de concentració, etc.) i l'ocupació d'un espai permanent, també s'obri la possibilitat de dotar l'aula d'una petita biblioteca pròpia;
- Els programes especials, com ara la Formació Professional Bàsica o el recentment instaurat PMAR (Programa de Millora del Rendiment Acadèmic) en 3r ESO també podrien beneficiar-se d'aquesta iniciativa, encara que els canvis d'aula els últims cursos poden plantejar problemes.

Per altra banda, sembla clar que un projecte com el que representa aquest pla de foment de la lectura seria impossible sense una suficient dotació econòmica. Fins ara i des del curs passat (2015-

2016), la Biblioteca té un pressupost propi de 200 euros per curs adjudicat pel centre amb la finalitat de renovar el seu fons. Eixa quantitat és un complement a les adquisicions dels departaments –alguns tenen biblioteca pròpia que, per ara, no està catalogada per la central de l'IES- i les donacions de diferent procedència.

En qualsevol cas, si arribara des de l'exterior una necessària dotació econòmica per a la Biblioteca, en general, hauria de destinar-se a cobrir les següents despeses:

- Adquisició de fons per a la Biblioteca;
- Despeses de funcionament del pla lector (fins ara cobertes amb diners del centre, aplicant sempre l'austeritat i limitació pressupostàries);
- Despeses derivades de les activitats organitzades per a fomentar la lectura.

5.3. Actors del pla lector

L'IES Jaume I ha constituït la seua comissió coordinadora del pla lector, que s'ha responsabilitzat de redactar i dissenyar aquest pla de foment de la lectura. La comissió està composta per:

- La direcció d'estudis;
- La coordinació d'etapa;
- Les direccions dels departaments (COCOPE);
- El professorat responsable de la biblioteca;
- Professorat voluntari (directora, secretari, cap d'estudis de cicles formatius, responsable del banc de llibres, professorat de l'aula MiL i responsable del PAF i d'altres).

Cal destacar que durant l'execució de la primera edició del pla lector es convidarà a representants de l'AMPA per a participar en la comissió, així com altres persones del voltant de l'IES (ajuntaments, editorials, etc.) que poden participar en les propostes i decisions no necessàriament de forma presencial, també via correu electrònic, videoconferència o per altres mitjans.

Tot el conjunt del professorat serà el responsable de dur a terme les accions previstes i, a més, en compliment del currículum de l'ESO i el Batxillerat, tot el professorat ha de garantir mesures de foment de la capacitat lectora i l'expressió oral en les seues assignatures.

A més, la comissió coordinadora intentarà promoure la col·laboració amb l'AMPA, amb les associacions d'alumnat i els delegats, així com amb entitats públiques o privades que duguen a terme iniciatives i projectes que contribuïsquen al desenvolupament i foment de la lectura en els centres escolars i el seu entorn.

També es buscarà la col·laboració de les famílies –a més de l'ajuda que puga prestar l'AMPA-, els funcionaris de les biblioteques de Borriana –és freqüent que realitzen actuacions de foment de la lectura- i les Alqueries, els tècnics municipals de Cultura i Educació –generalment són els responsables de la programació cultural local-, els centres escolars de Borriana i les Alqueries amb els quals s'han consolidat altres vincles els últims cursos, del departament d'Orientació del centre i, per descomptat, qualsevol persona que puga donar exemple de la passió per la lectura (escriptors, editors, etc.). Tot això sense oblidar altres recursos que poden estar a la nostra disposició, com ara el Cefire i els seus assessors de formació.

6. AVALUACIÓ DE RESULTATS

L'avaluació de resultats és fonamental en un pla d'aquestes característiques, sobretot perquè les seues accions tenen una repercussió directa en el treball d'algunes competències bàsiques amb l'alumnat. I també, òbviament, per la seua transcendència en la formació integral de les persones implicades –no només alumnat, també el professorat-, així com per l'objectiu central que no és un altre

que el foment de la lectura i, amb més contundència, generar un hàbit de lectura i fins i tot una passió per la lectura.

Com el document de referència de la conselleria d'Educació indica (Ordre 44/2011, de 7 de juny), el present pla serà revisat i actualitzat anualment. Al finalitzar el curs, la comissió coordinadora realitzarà la corresponent memòria, que serà inclosa en la memòria final de curs prèvia aprovació pel Consell Escolar i també inclosa en el projecte educatiu de centre (PEC). En el document es farà referència explícita al seguiment i l'avaluació efectuats sobre el pla.

Els resultats que cal analitzar de forma exhaustiva són els següents:

- Els avanços de l'alumnat quant a hàbits lectors;
- Les activitats exercides en el pla;
- La consecució dels objectius proposats;
- L'aprofitament dels recursos del centre;
- Altres continguts previstos en el pla.

Cal destacar que en funció d'eixos resultats tots els anys es renovarà el pla lector que, malgrat això, tindrà una vigència permanent fins que no siga redactat un altre. Amb independència d'eixa vigència, òbviament, cada curs es podran introduir millores i correccions a partir de les carències, aspectes negatius o positius i els punts febles detectats durant el procés d'avaluació. Tota eixa informació també formarà part de la memòria final, que inclourà igualment una relació de les accions i activitats fetes durant el curs.

6.1. Indicadors per avaluar el grau de compliment dels objectius

Quant a l'avaluació pròpiament dita, el procés estarà facilitat en tot moment pels criteris establerts i aprovats en els punts 4.1, 4.2 i 4.3 d'aquest pla, que definien els mètodes emprats i els ítems a avaluar. Caldrà elaborar enquestes, registrar anotacions, redactar breus memòries o informes finals d'activitat, analitzar estadístiques i, en definitiva, recopilar indicis i informació general de la marxa del projecte. Algunes activitats concretes implicaran la realització d'una espècie de diari o quadern de registre d'avaluació on arregar valoracions subjectives, dades objectives, impressions personals, opinions dels protagonistes, etc. Amb totes eixes ferramentes serà més fàcil fer el seguiment i elaborar la memòria anual del pla de foment lector.

6.2. Reformulació i propostes de millora

Una vegada elaborada la memòria final arribarà el moment de la reunió de la comissió coordinadora per a interpretar els resultats, reformular els aspectes del pla que siga necessari canviar i, per descomptat, plantejar propostes de millora per al curs vinent. Aquesta reunió, que probablement puga mantenir-se al juliol, ha de servir també per a dissenyar el calendari d'activitats i encetar els preparatius del futur curs.

Dins de la mesura de les possibilitats es podria convidar als col·laboradors més actius del curs, representats dels agents externs (AMPA, institucions, editorials, etc.) amb la finalitat de consensuar de forma més extensa les futures accions del pla i, també, obtenir una avaluació o valoració externa de tot el procediment.

6.3. Difusió de resultats

L'IES Jaume I disposa d'un actiu espai web (www.iesjaumei.es) on la pràctica totalitat de les activitats organitzades pel professorat, pel centre, pel AMPA o l'alumnat queden reflectides puntualment; a més, tots els documents oficials de gestió (PEC, Reglament de Règim Intern, Pla de Normalització Lingüística, etc.) són de lliure consulta en obert. Conseqüentment, d'acord amb la política de comunicació del centre, tota la documentació generada pel pla de foment de la lectura obtindrà visibilitat mitjançant aquesta efectiva plataforma web.

La comissió coordinadora del pla, en directa relació amb el secretari i els responsables d'actualització del web, vetlarà perquè tota la informació estiga a la disposició de la comunitat educativa i del públic en general.

Aconseguir una bona difusió de les activitats realitzades serà una mesura de l'èxit aconseguit i, per tant, s'intentarà fer visibles la major part de les accions empreses en el marc del pla.

Per altra part, la comissió també tindrà una tasca fonamental de comunicació i informació amb els companys, especialment amb els responsables de les tutories, raó per la qual es donarà informació via claustre i via circular informativa (per correu electrònic i, si és necessari, també en paper). I la mateixa política ha de seguir-se amb les famílies, que en tot moment han d'estar informades de l'execució del pla perquè són protagonistes i actors fonamentals per aconseguir l'èxit final de moltes iniciatives.

A banda de la utilització de la pàgina web de l'IES, com igualment s'està fent des de fa anys, els responsables de la comunicació institucional del Jaume I també enviaran les notes de premsa que la comissió coordinadora seleccione per a la seua difusió en els mitjans de comunicació locals, provincials i autonòmics o nacionals. Aquesta comunicació tindrà especial èmfasi no només en la premsa tradicional en paper, sinó també en els mitjans digitals. Com és habitual des de fa anys en el centre, aquest aspecte es tractarà amb especial cura i atenció prioritària, ja que la repercussió social de les activitats del centre amb presència de l'alumnat repercuteix en la valoració positiva i en l'autoestima de la comunitat educativa del Jaume I i, a la vegada, reforcen la motivació i l'interés per l'aprenentatge.

7. BIBLIOGRAFIA / WEBGRAFIA

ALLER MARTÍNEZ, Carlos et al.: *Estrategias lectoras. Juegos que animan a leer*. Alcoi. E. Marfil. Col. Serie Pedagogía. Temas Básicos. 1991.

ARÀNEGA, Mercè i GASOL TRULLOS, Anna: *Descubrir el placer de la lectura. Lectura y motivación lectora*. Barcelona. Edebé. 2000.

BALLESTER, Anna: *Poemania. Guía práctica per a fer lectors i lectores de poesia*. Alzira. Fundació Bromera per al Foment de la Lectura. 2009.

BARÓ, Mónica, MAÑÀ, Teresa i VELLOSILO, Inmaculada: *Bibliotecas escolares, ¿para qué?*. Madrid. Editorial Anaya. Col. «La sombra de la palabra». 2001.

CENTRO DE DOCUMENTACIÓN DEL SERVICIO DE RENOVACIÓN PEDAGÓGICA: *Cómo organizar un biblioteca escolar. Aspectos técnicos y pedagógicos*. Navarra. Edita Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura. Col. «Bibliotecas Escolares». Blitz Serie Azul. 2000.

COLOMER, Teresa i CAMPS, Anna: *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona. Rosa Sensat/Edicions 62. 1991.

COOPER, J. David: *Cómo mejorar la comprensión lectora*. Madrid. Editorial Visor. Col. «Aprendizaje». 1990.

CORONAS, Mariano: *La biblioteca escolar. Un espacio para leer, escribir y aprender*. Navarra. Edita Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura. Col. «Bibliotecas Escolares». Blitz en la Escuela. Serie Verde. 2000.

ESCARDÓ, Mercè: *La biblioteca, un espacio de convivencia*. Madrid. Editorial Anaya. Col. «La sombra de la palabra». 2003.

FLUIXÀ, Josep Antoni: *Jocs i estratègies d'animació a la lectura*. València. Conselleria d'Educació i Ciència. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa. Servei d'Ensenyaments en valencià. Materials Didàctics. 1995.

LLUCH, Gemma: *El lector model en la narrativa per a infants i joves*. Barcelona/Castelló/València. Universitat Autònoma de Barcelona. Universitat Jaume I. Universitat de València. Col. «Aldea Global». 1998.

MARZAL GARÍA-QUISMONDO, Miguel Ángel: *La biblioteca de centro y la biblioteca de aula*. Madrid. Ed. Castalia. Ministerio de Educación y Ciencia. 1991.

MORENO, Víctor: *El deseo de leer. Propuestas creativas para despertar el gusto por la lectura*. Pamplona. Ed. Pamiela. 1993.

PATTE, Geneviève: *¡Dejadles leer! Los niños y las bibliotecas*. Barcelona. Pirene. Col. «Dejadles leer». 1988.

SARTÓ, Montserrat: *Animación a la lectura con nuevas estrategias*. Madrid. SM. 1998.

VALDRIU I LLINÀS, Caterina: *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona. Pirene. Col. «Deixeu-los llegir». 1994.

WEBGRAFIA

<http://xlpv.cult.gva.es/cginet-bin/abnetop/O8080/IDeb95d5e3?ACC=101>

www.fundaciobromera.org

<http://www.uji.es/serveis/cd/>
www.animalec.com
www.uclm.es/cepli
<http://planlectura.educ.ar/>
<http://www.fundacionsr.es/>
www.poemitas.com/cosicosas.htm
www.sol-e.com
http://www.xtec.cat/recursos/lit_inf/
www.leerenfamilia.com
www.repositori.uji.es
www.oepli.org (ANILIJ) www.webs.uvigo.es/h04/webani/#sede
www.amigosdelibro.com
<http://www.pangea.org/rsensat/>
<http://www.clijcat.cat/>
<http://bib.cervantesvirtual.com/seccion/bibinfantil/>
<http://www.ibby.org/>
<http://www.unamardecontes.org/>
<http://darabuccatala.wordpress.com/>
<http://darabuc.wordpress.com/>
<http://www.catedu.es/bibliotecasescolaresaragon/>
<http://leer.es/>

ANNEX 1. MEMÒRIA DE LA BIBLIOTECA

CURSOS 2014-2015 i 2015-2016

2014-2015

Tasques realitzades

1. Catalogació (només introducció de dades) de narrativa en castellà (lletres G a L)
2. Catalogació d'obres soltes (DVD, sèrie de terror, noves adquisicions o donacions, llibre de butxaca...)
3. 'Espurgo' i neteja general.
4. Instal·lació de les noves prestatgeries superiors.
5. Reordenació general de les Enciclopèdies.
6. Col·locació del nou moble prestatgeria.
7. Reordenació general de les obres donades i que estaven en caixes.
8. Reordenació integral de les prestatgeries de narrativa en castellà, pujant llibres a la part superior dels mobles amb la finalitat de guanyar espai.
9. Ordenació alfabètica dels llibres de Filosofia i Ciències Naturals (inclosa Física i Química).
10. Instal·lació de lletres orientatives a les prestatgeries de Filosofia.

2015-2016

Tasques realitzades

- Catalogació integral (introducció de dades, fixació d'etiquetes i tegells als llibres) de narrativa en castellà (lletres G a Z).
- Ordenació de la prestatgeria de Teatre i Poesia en castellà.
- Reordenació de les prestatgeries de narrativa en valencià i teatre/poesia en valencià.
- Ordenació alfabètica del fons de Matemàtiques.
- Ordenació alfabètica del fons de Geografia.
- Ordenació alfabètica del fons de Francés.
- Instal·lació d'una nova prestatgeria superior cantonera.
- Catalogació integral (introducció de dades, fixació d'etiquetes i tegells als llibres) de narrativa, teatre i poesia en valencià (lletres A a G).
- Donar nova ubicació als llibres de poesia i teatre en valencià.
- Col·laboració (donació de llibres nous) amb la fira del llibre solidari de les Alqueries.
- Omplir una enquesta de l'INE sobre biblioteques escolars. S'han prestat més de 100 volums durant el present curs (entre llibres, revistes, DVD, etc.).

2015-2016

Apartat de formació

1. Realització d'un curs on line del Cefire sobre el programa de gestió de biblioteques de centres escolars (PMB). **Tenim la possibilitat des del curs 2016-2017 de posar en marxa els carnets d'usuari de la Biblioteca i gestionar els préstecs de forma digital.**
2. Assistència a la jornada *La lectura al segle XXI* organitzada per la conselleria d'Educació. València, maig de 2016.

2015-2016

Noves actuacions

- S'ha encetat el Pla lector del centre, amb un resultat poc visible. Totes les actuacions s'han centralitzat des de la Biblioteca.
- S'ha encetat la política d'adquisicions des de la Biblioteca, mitjançant un pressupost de 200 euros anuals i l'enviament d'informació a tot el professorat perquè pogueren fer propostes de noves adquisicions. Finalment es va fer una adquisició durant el mes de febrer amb 8 nous volums i un DVD, tot segons les demandes rebudes del professorat.

REPTES DE FUTUR: CURS 2016-2017

1. Catalogació integral dels apartats Poesia i Teatre en castellà.
2. Catalogar i ordenar el fons de DVD. Donar una nova ubicació a eixe fons.
3. Acabar la catalogació del fons en valencià.
4. Encetar la catalogació de la resta del fons.
5. Iniciar el pla d'incentivació d'ús de la Biblioteca.
6. Creació d'una biblioteca digital.
7. **Ficar en marxa el préstec digital i els carnets d'alumnat i professorat.**
8. Gestionar millor el préstec, ja que enguany s'han prestat fins 10 llibres la darrera setmana de juny i els usuaris, segurament, no podran tornar eixos llibres!!
9. Mentalitzar al professorat de la importància de tornar els materials a la Biblioteca, ja que és prou habitual trobar llibres, DVD i altres elements per qualsevol part de l'IES.

ANNEX 2. MEMÒRIA DEL PLA LECTOR EXPERIMENTAL

CURS 2015-2016

El Pla Lector, implantat el curs 2015-2016 amb caràcter experimental en tots els grups de 1r ESO, no ha obtingut els resultats esperats i, de fet, les estadístiques són prou negatives. Només s'han lliurat 9 resums de les lectures proposades, quant teòricament deurien de ser molt més perquè l'alumnat dels quatre cursos pràcticament arribava a un centenar. Això indica que gran part de les lectures no s'han fet i, a més, no s'han utilitzat els materials aportats des de la Biblioteca en cada carpeta d'alumne. Els nous materials aportats després de Nadal, després de consultar a l'alumnat què voldria llegir (temes nous, llibres concrets, tipus d'històries, etc.), no s'han obert!!

En definitiva, alguna cosa no hem fet bé perquè el Pla Lector no ha funcionat. Les mesures d'ampliació de material i selecció de lectures més atractives tampoc han obtingut resultats positius.

Tal vegada el funcionament de llegir durant les guàrdies no és idoni? De fet, a banda dels problemes de comunicació de funcionament inicials, s'ha detectat que molts professors de guàrdia no encetaven l'activitat lectora quan anaven a les aules que no tenien el professorat titular. Caldria analitzar bé què volem fer amb el Pla Lector en un futur. Podria plantejar-se com una tasca voluntària? Podria fer-se a la Biblioteca durant els patis?

Resultats

Els indicadors utilitzats amb la finalitat de mesurar l'èxit o el fracàs del Pla Lector són contundents. No ha funcionat com s'esperava. Només en dos cursos s'han lliurat resums de les lectures (demostrant que l'alumnat sí ha llegit) i, a més, la xifra de lectors reals és mínima: 8. La resta, tal vegada ha llegit, però no ha lliurat cap evidència.

Els resultats curs per curs són els següents:

- 1r ESO A: l'alumnat d'aquest curs no ha fet cap tasca del Pla Lector. No han ficat nom a les carpetes i, per tant, la suposició lògica és que no han llegit cap dels documents.
- 1r ESO B: l'alumnat no ha lliurat cap resum de lectures, però sí ha decorat les carpetes. És possible que haja fet alguna lectura.
- 1r ESO C: sis alumnes han presentat el resum d'una de les lectures (article que analitzava la serralada de l'Atlas) i, fins i tot, un ha resumit un altre document (*El petit Nicolàs*).
- 1r ESO D: un alumne ha lliurat el resum de dues lectures, el text de l'Atlas i el conte *El petit Nicolàs*.

ANNEX 3. PROGRAMACIÓ DE L'AULA MiL

PROGRAMACIÓ I MEMÒRIA DE L'AULA MiL (s'han esborrat els noms de l'alumnat)

1. Introducció

Aula MiL és un programa d'enriquiment matemàtic i lingüístic del nostre centre. L'alumnat des de 1r a 4t d'ESO és seleccionat per les altes qualificacions en matemàtiques i valencià. També s'ofereix als alumnes de 2n de Batxillerat per a preparar les olimpíades matemàtiques o les proves PAU.

La seua participació és voluntària, sent obligatori el vistiplau per escrit dels pares.

Es dedica una hora presencial del dimarts (14.20-15.15) alternant cada setmana matemàtiques i valencià per cicles, fora de l'horari lectiu.

Les activitats més destacades són la **participació en les proves Cangurets i Cangur, Olimpíades matemàtiques, concursos de narrativa o poesia (Sambori, Carles Salvador, Casimir Melià, microrelats de Cruïlla)**, concurs de fotografies de la UV i l'elaboració de la **revista virtual Aula Mil**, on s'inclouen documents i creacions realitzades en MiL valencià.

A més l'alumnat pot participar al **Facebook Mil**, que ofereix enigmes, xifres i lletres perdudes, concursos de disfresses, la publicació virtual dels microrelats, que reben votacions, i altres concursos.

L'objectiu principal en matemàtiques és donar als alumnes una visió nova de les matemàtiques. És important que l'alumne en llegir un text siga capaç de trobar la informació necessària per treballar i arribar a una solució òptima.

L'objectiu principal en valencià és la composició i la producció de narracions i microrelats, la utilització de mitjans informàtics i l'anàlisi dels estils del llenguatge, que permetran a l'alumne veure publicat el seu treball i participar en el món dels concursos narratius.

Es busca que l'alumnat supere les dificultats que representa crear textos escrits, organitzant-ne el contingut de forma coherent, utilitzant un vocabulari ric i variat i respectant els criteris de correcció gramatical i ortogràfica, els elements visuals (foto)... fins a arribar a la publicació o recollir un corpus de les narracions més originals o divertides.

2. CONTINGUTS

2.1. Continguts de matemàtiques

- La informació explícita i la informació implícita.
- Detecció i definició precises del problema plantejat. Trobar la informació útil en el procés de resolució.
- Funcions bàsiques d'un procediment de raonament: recollida de dades, interiorització, associació i relació, disseny de solucions, comprovació i millora.
- Jocs d'estratègia i jocs d'erudició. Jocs individuals i jocs d'equip.
- Tècniques i estratègies de resolució de problemes.
- Disseny de tècniques i estratègies en el desenvolupament d'un joc, buscant sempre el camí òptim
- Mecanismes d'inferència lògica: la reducció a l'absurd, la inducció.
- Raonament matemàtic i geomètric en la resolució de problemes.
- Revisió dels mecanismes emprats per la resolució d'un problema. Fer una valoració crítica tant del procés com de la solució obtinguda.

2.1. Continguts de valencià

- La narració en prosa. Elements de les narracions.
- Característiques bàsiques dels textos narratius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
- Producció de textos escrits narratius inventats i descriptius de personatges, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, a partir de bases de concursos, que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics, il·lustracions, etc.
- Aplicació de les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos narratius i descriptius.

- Revisió i reescriptura, total o parcial, de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció i amb ajuda del professorat, seguint el procés: presentació (objectiu, organització i planificació), recerca d'informació, elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final) i avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final).
- Realització, formatat senzill i impressió de documents de text, utilitzant les TIC en tot el procés d'elaboració: tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball...
- Avaluació de les produccions pròpies o alienes, com a part del procés d'escriptura, amb ajuda del professorat, individualment i en equip.
- Ús de fonts de consulta digitals per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
- Aproximació a la cohesió textual, a l'adequació textual i al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
- Creació d'una revista virtual que incloga els treballs individuals.
- Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics potenciadors de la creativitat i d'aprenentatge i del pensament alternatiu i del sentit crític.

3. OBJECTIUS

3. 1. Objectius de matemàtiques

- Aprendre a plantejar i resoldre problemes.
- Desenvolupar la capacitat de comprensió crítica per tal d'examinar els problemes des de diverses perspectives.
- Conèixer les principals estratègies útils per a la recuperació de la informació.
- Consolidar i revaloritzar el raonament lògic com eina per a situacions ordinàries.
- Aconseguir que l'alumne descobreixca en el raonament lògic i els jocs una vessant lúdica.
- Adquirir hàbits com la lectura crítica, la reflexió, la valoració del rigor lògic i les conclusions que se'ns presenten, la síntesi i la precisió en l'exposició de les pròpies conclusions.
- Reforçar en l'alumne/a la consciència respecte als processos de resolució de problemes i la capacitat de millorar amb esforç i dedicació
- Millorar la confiança de l'alumne respecte a la seva capacitat de raonament lògic i la utilitze en la seva activitat ordinària.

3. 2. Objectius de valencià

- Interpretar textos escrits narratius i descriptius, analitzant els elements formals i de contingut i utilitzant estratègies de comprensió lectora per a construir el significat global del text i per al gaudi personal.
- Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos narratius i descriptius, de forma autònoma i creativa, aplicant les estratègies del procés d'escriptura.
- Avaluar, amb ajuda del professorat, individualment i en equip, els textos escrits propis o aliens, identificant els errors i resolent els dubtes, amb l'ajuda de diccionaris digitals i altres fonts de consulta.
- Realitzar amb creativitat tasques individuals o col·lectives, amb ajuda de guies i del professorat, sobre temes motivadors, seguint les fases del procés per a obtenir un producte final original de caràcter narratiu o descriptiu.
- Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques.
- Identificar el subjecte, per mitjà de la concordança amb el verb, i el predicat, així com els complements del verb, per a expressar-se i redactar textos narratius i descriptius.
- Realitzar lectures d'obres narratives dels seus companys/es.
- Elaborar una revista virtual, amb una selecció de documents i creacions realitzades.

4. TEMPORITZACIÓ

Es dedicarà una hora presencial del dimarts (14.20-15.15) alternant cada setmana matemàtiques i valencià per cicles, fora de l'horari lectiu.

CALENDARI

DATA	MATEMÀTIQUES	VALENCIÀ
13 Octubre 2015	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
20 Octubre 2015	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
27 Octubre 2015	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
3 Novembre 2015	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
10 Novembre 2015	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
17 Novembre 2015	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
24 Novembre 2015	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
12 Gener 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
19 Gener 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
26 Gener 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
2 Febrer 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
9 Febrer 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
16 Febrer 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
23 Febrer 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
22 Març 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
5 Abril 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
12 Abril 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
19 Abril 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
26 Abril 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
3 Maig 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
10 Maig 2016	SEGON CICLE	PRIMER CICLE
17 Maig 2016	PRIMER CICLE	SEGON CICLE
24 Maig 2016	FESTA MIL	

5. PARTICIPANTS

L'alumnat des de 1r a 4t d'ESO serà seleccionat per les altes qualificacions en matemàtiques i valencià i la seua participació serà voluntària, sent obligatori que els pares donen la seua conformitat per escrit.

6. METODOLOGIA I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

6. 1. Metodologia i orientacions didàctiques de matemàtiques

Les matemàtiques constitueixen una forma de mirar i interpretar el món que ens rodeja, reflectixen la capacitat creativa, expressen amb precisió conceptes i arguments, afavorixen la capacitat per a aprendre a aprendre. Els coneixements matemàtics i la seua aplicabilitat en contextos conferixen un caràcter instrumental per a ajudar les persones a prendre decisions en la vida diària.

El sentit és experiencial i va augmentant gradualment el nivell d'abstracció. Processos, mètodes i actituds en matemàtiques és l'eix vertebrador de relacionat amb la resolució de problemes, les actituds cap a les matemàtiques i la utilització dels mitjans i recursos tecnològics.

La resolució de problemes com a mètode incidix en l'habilitat de llegir atentament i reflexionar en textos per a entendre diferents plantejaments, establir un pla de treball mentre dura la resolució, modificar el pla si no dóna resultat, comprovar la solució si s'ha trobat, comunicar els resultats o plantejar nous problemes, plantejar aplicacions del coneixement diverses situacions de la vida real extrapolant els resultats obtinguts a situacions anàlogues. Les matemàtiques contribueixen al desenvolupament del pensament logicoductiu.

L'alumnat ha d'aprendre matemàtiques utilitzant-les en l'economia, la tecnologia, les ciències naturals i socials, les comunicacions, els esports, situacions quotidianes, jocs, etc.. Les tasques i activitats lúdiques portaran a l'èxit en l'aprenentatge. Al mateix temps s'ha d'afavorir l'aprenentatge cooperatiu, i s'ha de donar una consideració positiva als errors.

Les matemàtiques contribuïxen a la competència en comunicació lingüística a l'ampliar el vocabulari de l'alumnat, incorporant l'específic de les matemàtiques, a més d'utilitzar contínuament la comunicació tant oral com escrita en la formulació i expressió de les idees. Les oportunitats per a comunicar idees matemàtiques i el procés d'escoltar, exposar, dialogar i redactar afavorixen l'expressió i comprensió dels missatges orals i escrits en situacions diverses.

La incorporació de ferramentes tecnològiques i l'ús de Facebook com a recurs didàctic per a l'aprenentatge i per a la resolució de problemes, contribuïx a millorar la competència digital.

Les matemàtiques contribuïxen a la consciència i l'expressió cultural. En tota consciència i expressió cultural hi ha un plantejament que inclou des de la mesura fins a la geometria, que és part integral de l'expressió artística de la humanitat i oferix mitjans per a descriure i comprendre el món i apreciar la bellesa de les estructures realitzades.

6. 1. Metodologia i orientacions didàctiques de valencià

Es proposa l'enfocament comunicatiu per a l'aprenentatge i l'avaluació a través de la pràctica i la participació actives. Per això, s'establirà un aprenentatge dialògic que afavorisca la creació personal i social.

Partirem de situacions quotidianes (trobades amb amics, comportaments en família, contes infantils i juvenils, pel·lícules) o de personatges pròxims al món dels jòvens (cantants o esportistes). I acabem amb una narració de producció pròpia amb l'ús de les noves tecnologies. Les narracions corregides es penjen al Facebook d'aula virtual MiL, on tot el grup pot llegir-les i es publicaran en la revista digital del centre.

El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge (s'ha de partir dels seus propis usos lingüístics) ha de ser reforçat per estructures d'aprenentatge cooperatiu, que asseguren la interacció entre iguals, a través de la resolució conjunta de les tasques.

L'enfocament metodològic destaca l'activitat lingüística escrita de producció i recepció de l'alumne. Cal que l'alumne conega les normes de representació gràfica, els paradigmes morfològics, les regles sintàctiques, les estructures textuais, el model textual i el registre apropiats per a la situació comunicativa, la informació redundant o amb connotacions determinades, el significat d'una paraula en un context precís, etc.

La lectura oral i silenciosa de textos narratius i la creació de textos són recursos importants per a millorar la capacitat de comprensió i d'expressió de l'alumne i per a afavorir el plaer per la lectura i generar hàbits lectors.

7. ACTIVITATS D'APRENTATGE

7.1. Activitats d'aprenentatge de matemàtiques

- Resolució de problemes curts i/o enigmes que es basen en una interpretació precisa de l'enunciat que pot incorporar xicotetes trampes de contingut o forma.
- Proposta d'exercicis senzills en els que l'estratègia i el raonament lògic comencen a ser les eines bàsiques per al disseny de la solució
- Interpretació de figures geomètriques i interpretació de la visió de l'espai.
- Activitats d'introducció al llenguatge lògic formal.
- Publicació virtual i impresa de tots els problemes i enigmes en la revista MiL del centre. (annex).

7.2. Activitats d'aprenentatge de valencià

- Lectura i el comentari oral de la tipologia textual i els elements d'un text narratiu per a establir el grau de comprensió lectora de l'alumne i la capacitat d'expressió que té.
- Expressió escrita narrativa i descriptiva, amb pautes definides prèviament.
- Correcció ortogràfica i manipulació de fonts i textos (diccionaris, enciclopèdies, etc.)
- Lectura i votació de les narracions, fotos o enigmes al Facebook MiL.
- Publicació virtual i impresa de tots les creacions dels alumnes en la revista MiL del centre. (annex).

8. AVALUACIÓ

8.1. Criteris d'avaluació de matemàtiques

Bloc 1: Processos, mètodes i actituds

1. Interpretar textos amb contingut matemàtic utilitzant les estratègies de comprensió per a obtenir informació i aplicar-la en la reflexió i la realització de tasques d'aprenentatge.
2. Aplicar diferents estratègies, individualment o en grup, per a la realització de tasques, resolució de problemes o investigacions matemàtiques en diferents contextos (numèrics, gràfics, geomètrics, estadístics o probabilístics), comprovant i interpretant les solucions trobades per a construir nous coneixements.
3. Reconèixer la terminologia conceptual de les matemàtiques i utilitzar-la correctament.
4. Llegir textos i enunciats de problemes, en paper i digital, utilitzant la comprensió lectora per a obtenir informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut, l'ampliació dels seus coneixements i la realització de tasques d'aprenentatge.
5. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes.
6. Utilitzar eines de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.

Bloc 2: Nombres i àlgebra

1. Operar amb els nombres naturals, enters, decimals, fraccionaris i percentatges amb estratègies de càlcul (mental, estimació, ús de calculadores, web, etc.) i procediments (algoritmes convencionals o altres) en contextos lúdics.
2. Manipular el llenguatge algebraic en la suma, resta i multiplicació de monomis i binomis i resolució d'equacions per a resoldre situacions quotidianes.

Bloc 3: Geometria

1. Analitzar les característiques i propietats de les figures i cossos geomètrics (costats, cares, vèrtexs, arestes, angles, seccions, simetries, etc.) utilitzant eines adequades (calculadores gràfiques, aplicacions d'escriptori, web o programes de geometria dinàmica), per a classificar-les, descriure situacions geomètriques de les matemàtiques en diferents contextos (recorreguts urbans, estudi de plans i mapes adequats al seu nivell, arquitectura, manifestacions artístiques, percepció espacial, etc.).

2. Mesurar i calcular angles, longituds, superfícies i volums en el pla i en l'espai, utilitzant les unitats, els instruments de mesura, les ferramentes (calculadores gràfiques, aplicacions d'escriptori, web o programes de geometria dinàmics), estratègies i fórmules més adequades, així com el teorema de Pitàgores, per a prendre decisions en situacions geomètriques de les matemàtiques i d'altres àrees.

8.2. Criteris d'avaluació de valencià

Bloc 2: Llegir i escriure

1. Interpretar textos escrits narratius i descriptius en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de forma autònoma a través dels elements formals i de contingut propis adequats al text i a les bases dels concursos.
2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica, textos narratius i descriptius, dels àmbits personal, acadèmic i social, amb ajuda del professorat i dels companys, aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge adequat.
3. Avaluar els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, amb l'ajuda de diccionaris digitals i les TIC.

Bloc 3: Coneixement de la llengua

1. Identificar les categories gramaticals d'un text establint la concordança; reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs escrit i utilitzar-les correctament.
2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques.

Bloc 4: Educació literària

1. Realitzar lectures de narracions premiades, en silenci o en veu alta.
2. Elaborar una revista digital, amb enigmes, fotos i creacions narratives realitzades a partir de lectures, literàries i no literàries, interessants per a l'alumnat.

8.3. Criteris de qualificació i instruments d'avaluació

L'avaluació contínua, al llarg del curs lectiu (des d'octubre fins a maig), estarà marcada pels concursos amb una data de prova, en cas de matemàtiques, o d'entrega segons el concurs narratiu de valencià. A més la participació al Facebook amb la resolució d'enigmes, de xifres i lletres perdudes i la publicació virtual dels relats on rebran votacions.

Totes les activitats fetes es recolliran i es publicaran en la revista virtual MiL del centre.

S'utilitzaran materials fotocopiables, pàgines web, diccionaris on line, treballs d'alumnes... sempre en l'aula d'informàtica.

9. FOMENT DE LA LECTURA. COMPRENSIÓ LECTORA. EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

S'estimula la pràctica de la lectura comprensiva dels textos matemàtics i literaris narratius, per a raonar i trobar solucions, despertar el plaer per la lectura i desenvolupar l'hàbit lector. La lectura oral i silenciosa (d'enigmes, problemes matemàtics i textos narratius).

La producció de textos escrits i orals, individuals i col·lectius, a partir de propostes promouran la creativitat, la comprensió i l'expressió de l'alumne/a per a la participació en concursos literaris.

La planificació i realització, amb ajuda del professorat, de projectes de treball individuals i en equip, seguint un procés contribuiran a participar en la planificació i divisió del treball, aportar idees constructives, col·laborar amb els companys i acceptar-los, utilitzar el diàleg per a la resolució de conflictes, prendre decisions raonades en comú, etc, arribant a la construcció d'un producte o meta col·lectiu.

10. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TIC

L'aplicació de recursos audiovisuals i informàtics (ordinador, projector, tauletes digitals) i de les noves tecnologies de la informació, sobretot en matemàtiques i literatura, i l'ús del Facebook permetran fer activitats de seguiment, reforç i/o ampliació usant calculadores gràfiques, aplicacions d'escriptori, web o programes de geometria dinàmics, consultar diccionaris, viquipèdia, issuu, blogs, correctors ortogràfics i gramaticals i realitzar formatat senzill i impressió de documents de text.

Caldrà guiar l'ús de les TIC en totes les fases del procés: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals i presentar la solució o el treball.

11. AVALUACIÓ DE MIL I INDICADORS D'ÈXIT

Els resultats de l'avaluació es reflecteixen a la memòria del professor/a a la fi de curs indicant si ha sigut poc, suficient o molt:

Activitat docent:

- a) Adequació i compliment de resolució d'enigmes matemàtics i de la participació en concursos.
- b) Planificació de les activitats d'aprenentatge i aplicació dels criteris d'avaluació.

Seguiment i registres dels aprenentatges dels alumnes.

- Avaluació dels alumnes amb qüestionari oral i/o escrit (annex).
- Comunicació amb els alumnes i gestió de l'aula.
- Intervenció didàctica: autonomia, creativitat, seguiment, motivació, hàbits de treball i socials, treball cooperatiu, assessorament, control, orientació, autoavaluació, coavaluació...
- Ús i varietat de recursos: llibres, multimèdia i TIC.
- Assoliment del objectius i elaboració i publicació de la **revista digital MiL**, on s'inclouen documents i creacions realitzades en MiL valencià.
- Resultats en concursos: **participació en Cangurets i Cangur, Olimpíades matemàtiques, PAU en matemàtiques, concursos de narrativa o poesia (Sambori, Carles Salvador, Casimir Melià, microrelats de Cruïlla)**, concurs de fotografies de la UV.

ANNEX 5. TAULA D'ACTUALITZACIONS DEL PFL I ACTES ACREDITATIVES

Actualització número	Data aprovació pel Claustre	Data aprovació pel Consell Esc.	Punts actualitzats